

Godkännande av överenskommelse mellan Tåg i Bergslagen och SJ AB

Region Gävleborg, Region Dalarna, Region Västmanland och Region Örebro Län äger gemensamt Tåg i Bergslagen (25% vardera). Tåg i Bergslagen AB har avtal med SJ AB om tjänstkoncession avseende drift och underhåll av Tåg i Bergslagen. Avtalet löper från och med den 11 december 2016 till och med 12 december 2026 med möjlighet för beställaren, det vill säga Tåg i Bergslagen att förlänga avtalstiden med maximalt 12 månader. Avtalsformen tjänstkoncessionen innebär att Trafikföretaget dvs SJ AB har ett betydande ansvar över intäkter med möjlighet att därigenom påverka det ekonomiska utfallet.

Under mars 2020 slog pandemin, covid-19, till med stor kraft vilket påverkade resandet negativt. Det fick till följd att intäkterna föll kraftigt för SJ, ca 50 %. Med anledning av detta påkallade SJ till förhandling med hänvisning till punkt 22 i avtalet: *"Inträffar väsentlig förändring av de förutsättningar på vilket avtalet bygger, t ex ändrade beskattningsregler, ny lagstiftning etc, eller för Beställaren ändrade förutsättningar för trafikens utförande, skall parterna i första hand förhandla om förändringar i avtalet och i andra hand säga upp detsamma till upphörande med en uppsägningstid om sex månader."*

Efter analys av situationen och av möjliga handlingsalternativ beslutade Tåg i Bergslagens styrelse, efter samråd med ägarna, att tillsätta en förhandlingsdelegation med representanter från Region Västmanland och Region Örebro samt jurist från Mälardalstrafik med uppgift att genomföra förhandlingar med SJ AB. För att bistå förhandlingsdelegationen har en analysgrupp bestående av tjänstemän från Tåg i Bergslagen, Region Västmanland samt Region Dalarna knutits.

Den 8 juli beslutade styrelsen för Tåg i Bergslagen att godkänna den föreslagna överenskommelse som förhandlingsdelegationen lagt fram efter förhandling med SJ.

Överenskommelsen innebar:

- 70 miljoner kronor i en engångssumma under 2021 som ersättning till SJ för minskat resande med anledning av covid-19.
- Periodkortsersättning enligt 2019 års nivå för åren 2022 och 2023 för minskat resande med anledning av covid-19 (för 2021 gäller befintlig överenskommelse om $0,85 \cdot 2019$ års nivå).
- Förkortat trafikavtal som en del av covid-kompensationen. Avtalstiden förkortas tre år, dvs avtalet upphör att gälla december 2023 i stället för december 2026.

Bolagsordningen anger inte specifikt att denna typ av överenskommelser ska hanteras av respektive ägares fullmäktigeförsamling, men efter samråd mellan bolaget och ägarrepresentanterna har beslutats att överenskommelsen är ett beslut av större vikt och därmed ska godkännas av respektive fullmäktigeförsamling.

För att Tåg i Bergslagen ska kunna hantera den ekonomiska effekten av överenskommelsen har respektive ägares kollektivtrafikmyndighet tillskrivits angående finansiering. Kostnaderna för respektive region har beräknats utifrån den procentuella fördelning för 2021 enligt den ersättningsmodell som ägarna kommit överens om i aktieägaravtalet. För Region Gävleborg innebär det en andel på 12,45%,

vilket medför en extra kostnad med 8 718 000 kr. Finansiering sker genom regionstyrelsens anslag för oförutsedda medel.

Förslag till beslut

1. Överenskommelsen mellan Tåg i Bergslagen och SJ AB godkänns.